

Gümrük • Lojistik • Mevzuat

GÜMRÜK SÖZLÜK

WWW.ABGUMRUK.COM.TR

Sunuş

Her geçen gün değişen dünya düzeninde, yeni oluşumların oluştuğu, yeni ticari pazarların kurulduğu ve tüm bunların dijitalleştiği süreçte, AB Gümrük Müşavirliği olarak her yeni mevzuatı takip ederek, yeni mevzuatları geçmiş mevzuatlarla entegre ederek, doğru yorumları yapmak ve iç içe geçmiş mevzuat tanımlarını ayırt edebilmeniz için çalışmalar yapmaktayız.

Gümrük, Lojistik ve ticaret anlaşmaları adına yazımızda uluslararası kavramları en doğru ve en kısa hallerini sizinle paylaşmaktan mutluluk duyarız.

Gümrük • Lojistik • Mevzuat

İçindekiler

	A	03
05	B	
	C-Ç	07
08	D	
	E	10
12	F	
	G	13
16	H	
	İ-I	17
19	J	
	K	20
22	L	
	M	23
24	N	
	O-Ö	25
26	P	
	R	27
28	S-Ş	
	T	29
32	U-Ü	
	V	33
34	Y	
	Z	35

A

Advalorem Tarifesi

İthal edilecek eşyanın kıymetinin belirli bir oranı şekilde gümrük vergisi alınması uygulamasına denir.

Açık Hesap (Mal Mukabil)

İhracatçının, fatura ile birlikte yükleme dokümanlarını direkt veya mallarla beraber ithalatçıya gönderdiği; ithalatçının ise ödeme yapmadan önce gümrüklerden malı çekebildiği ödeme şekline denir.

A.TR Dolaşım Belgesi

Türkiye veya Topluluk'ta serbest dolaşımda bulunan eşyanın Gümrük Birliği çerçevesinde tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, gümrük idaresince ya da bu idare tarafından yetki verilmiş kişi ve kuruluşlarca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen belgeye denir.

Ağır Veya Havaleli Eşya

Ağırlıkları, boyutları veya nitelikleri bakımından, kapalı bir karayolu taşıtı veya kapalı konteyner ile taşınamayan, yükün özelliği itibarıyla gümrük idaresi tarafından, taşıma için kolayca bölünmesine imkân olmadığı kanaatine varılan, yüklü durumdaki ölçü ve ağırlıkları, ek-1'deki ölçü ve ağırlıklardan en az birine uymayan, dolayısıyla karayolunda taşınması, özel yük taşıma izin belgesi ile mümkün olan her türlü eşyaya denir.

Akdeniz Ülkeleri

Akdeniz ülkeleri; Cezayir, Fas, Filistin, İsrail, Lübnan, Mısır, Suriye, Tunus ve Ürdün'ü ifade etmektedir.

Aktarma

Yabancı bir ülkeden gelerek bir Türk limanına çıkarılan eşyanın, vergileri ödenmeksizin ve muafiyete tabi olmaksızın denizden başka bir yabancı liman ya da Türk limanına sevk edilmesi işlemine denir.

Akreditasyon

Eşya ya da hizmetin, standart ve yönetmeliklere

uygunluğunun deney, analiz, belgelendirme ve muayenesini yapan kuruluşların, 3. bir tarafça belirlenen teknik ve idari kriterlere göre çalıştığına bağımsız ve tarafsız bir başka kuruluş tarafından onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesi işlemine denir.

Akreditif

Bankaların ve finans kuruluşlarının müşterisi yararına belirlenen şartlar ve belgeler karşılığında kullanılmak üzere, bir başka banka ya da finans kuruluşunda açtığı kredi mektubuna denir.

Akreditif Amiri

Akreditif açtırmak üzere bankasına başvuran ithalatçıya denir.

Akreditif Lehdarı

Adına akreditif açılan satıcı, ihracatçıya denir.

Akreditifli Ödeme

Alıcının talebi üzerine ayrıntılı olarak açıklanan mal veya hizmetlere ilişkin belgelerin alıcı tarafından ibraz edilmesi üzerine ödemenin belirli bir satıcıya yapılacağına ilişkin bankanın şartlı taahhüdüdür.

Amir Banka

Akreditifi açan bankaya denir.

Ambalaj

Balya halinde ithal edilen saman, kağıt, cam elyafı ve talaş gibi malzemeler hariç olmak üzere, eşyanın dış ya da iç paketlenmesi, sarılması, katlanması, tespiti veya ayrılması amacıyla ithal edildiği şekilde kullanılan veya kullanılacak olan malzemelerine denir.

Ambalaj Gereksinimleri

Paketleme gereklilikleri, malların paketlenip paketlenmeyeceğini kontrol etmenin ve kullanılacak paketleme malzemelerini tanımlamanın bir yoludur.

Anti-Damping Vergisi

Dış ticarete damping yaparak haksız rekabete neden olan ülke ve firmaların mallarına karşılık olarak uygulanan vergi türüne anti-damping denir.

Anti-Damping Vergileri

Damping marjını dengelemek için belirli ticaret ortaklarından kaynaklanan bazı mallara anti-damping vergileri uygulanır. Anti damping genellikle ülkenin işletmeye özgü kökenli bir uygulamadır.

Anti Damping Önlemi

Damping ,mallar normal değerlerinden daha düşük bir fiyata ihraç edildiğinde meydana gelir, bu da genellikle iç piyasada veya üçüncü ülke pazarlarında satıldığından daha ucuza veya üretim maliyetinden daha düşük bir fiyata ihraç edildiği anlamına gelir. Damping yaşanmaması için alınan kapsam ve önlemlere Anti-Damping denir.

Antrepo

Antrepo gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın izin verilmesi durumunda ihraç eşyanın da konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri yönetmelikle belirlenen yerlere denir.

Armonize Sistem Kodu (Harmonized System Code)

Uluslararası ticarete konu olabilecek eşyaların, yapısı itibarıyla ayrı ayrı kategorilendirildiği, Dünya Gümrük Örgütüne üye tüm ülkelerde aynı eşyanın 6 rakamla ifade edildiği uluslararası sınıflandırma koduna denir.

Ardiye

Serbest süre dahilinde gümrüğe girişi yapılan eşyaların gümrükten ayrılana kadar depolandığı bölgeye verilen isme Ardiye denir.

Armonize Sistem Nomanklatürü (Harmonized System Nomenclature)

Uluslararası bir kuruluş tarafından oluşturulan dünyada tüm uluslararası ticarete konu olabilecek eşyaları kapsayan 21 bölüm ve 96 fasıldan oluşan eşya sınıflandırma sistemine denir.

Asıl İşlem Görmüş Ürün Deyimi

Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürünlere denir.

Asıl Manifesto

Konşimentolara göre gemide tutulan yük defteri ve mahreç limanlardaki yetkili mercilerce

tasdik edilmiş, eşyanın cinsi, kapların adedi, marka ve numaralarını ve zorunlu diğer bilgileri içeren belgelere denir.

Asıl Sorumlu

Transit rejiminde rejim hak sahibine denir.

Astarya

Geminin yükleme veya boşaltma için söz konusu limanda kalabileceği günlerden oluşan süreye denir.

Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC)

Büyük Okyanus kıyısındaki 21 ülkenin katıldığı, dünya ekonomisinin %60'ını temsil eden ve bölgesel ekonomik, iş birliği, ticaret ve yatırım konularının paylaşıldığı uluslararası bir örgüt olan (APEC) , Asya-Pasifik bölgesinde sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, işbirliğini, ticareti ve yatırımı kolaylaştırmayı amaçlayan bir forumdur. Gümrük tarifelerini ve diğer ticaret engellerini azaltmak için çalışır.

ATA Karnesi

ATA karneleri uluslararası Geçici İthalat Sözleşmesi (kısaca İstanbul Sözleşmesi) ve Ekleri kapsamında, taraf ülkeler arasında, başka herhangi bir belgeye gerek duyulmaksızın, eşyanın geçici olarak ithalat ve ihracatını sağlayan gümrük belgeleridir.

ATS Cihazı

Araç Takip Sistemi mobil ünitesine denir.

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)

AET 1957'de Roma'da imzalanan Antlaşması, kimin amacı ekonomik genişleme amacıyla ticaret yoluyla entegrasyonu sağlamak için bir toplulukta Fransa, Almanya, İtalya ve Benelüks ülkeleri bir araya getirir. Maastricht Antlaşması'ndan sonra AET, Üye Devletlerin Topluluğun yetkilerini ekonomik olmayan alanlara genişletme kararlılığını yansıtan Avrupa Topluluğu haline geldi.

Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA)

EFTA , İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre'nin dört üye devletinin yararına serbest ticaretin ve ekonomik entegrasyonun teşvik edilmesi için kurulmuş hükümetler arası bir organizasyondur.

B

Bağlayıcı Menşe Bilgisi

Bağlayıcı Menşe Bilgisi, kişinin yazılı talebi üzerine Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) tarafından verilen ve eşyanın tercihlili veya tercihlili olmayan menşeinin tespitine ilişkin idari karara denir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi

Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırılmasına ilişkin olarak, kişinin yazılı talebi üzerine Bakanlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerince verilen idari karardır.

Batı Balkan Menşe Kümülasyon Sistemi

Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Topluluğu ile Avrupa Birliğinin İstikrar ve Ortaklık Sürecinde yer alan Arnavutluk Cumhuriyeti, Bosna ve Hersek, Karadağ, ve Kosova Cumhuriyeti arasında aynı menşe kuralları ile menşeli olmayan girdiler için öngörülen gümrük vergilerinin geri ödenmesi veya muafiyet getirilmesini yasaklayan hükümleri içeren serbest ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan tercihlili ticarete, sisteme taraf ülkeler menşeli girdilerin diğer taraf ülkelerce serbestçe kullanılmasına ve üretilen eşyanın söz konusu ülkelerin tercihlili rejiminden yararlanabilmesine ve bu şekilde mevcut üretim kaynaklarının birleştirilmesine olanak tanıyan ticaret sistemine denir.

Batı Balkan Menşe Kümülasyon Sisteminde Bulunan Ülkeler

Türkiye, AB, Batı Balkan ülkeleri (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Makedonya, Karadağ ve Sırbistan)'nin dâhil olduğu çapraz menşe kümülasyonu esasına dayalı serbest ticaret alanı sistemine denir.

Bedelsiz İhracat

Bedelsiz İhracat Tebliği ile usul ve esasları belirlenen, tebliğ kapsamı düzenlenen, karşılığında ödeme olmaksızın yurt dışına mal gönderilmesi işlemine denir.

Benzer Eşya

Her hususta aynı olmamakla birlikte aynı işlevi görmelerini ve ticari olarak birbirlerini ikame edebilmelerini mümkün kılan, benzer özellik ve benzer unsurları bulunan ve aynı ülkede üretilmiş olan eşyaya denir.

Beyan Sahibi

Kendi adına beyanda bulunan kişiyi veya adına beyanda bulunulan kişiyi ifade eder.

Beyanın Bağlayıcılığı

Beyanname imzası bulunan kişiler cezaî hükümlerin uygulanması açısından beyanname belirtilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin doğruluğu ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülükler uyulmasından sorumludur. Doğrudan temsil durumunda bu sorumluluk adına hareket edilenlere aittir. Beyanın bağlayıcı olması nedeniyle beyanname başkasına devredilemez; eşyanın başkalarına satılması beyan sahiplerini yükümlülüklerinden kurtarmamasına denir.

Basel Sözleşmesi

İnsan sağlığına ve çevreye zararlı atıkların sınır ötesi hareketlerini ve bunların bertarafını uluslararası düzeyde kontrol etmek için kurallar koyan sözleşmeye denir.

Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS)

ECOWAS, 15 Batı Afrika ülkesinden oluşan bölgesel bir gruptur. Bölgedeki tüm ekonomik faaliyet alanlarında ekonomik entegrasyonu teşvik etme misyonu ile 1975 yılında kurulmuştur. ECOWAS şu eyaletleri içerir: Benin, Burkina Faso, Cape Verde, Fildişi Sahili, Gambiya, Gana, Gine, Gine Bissau, Liberya, Mali, Nijer, Nijerya, Senegal, Sierra Leone ve Togo.

Belirli Bir Ön Kriter İçermeyen Lisans

Koşulsuz bir lisans, lisansı veren makamın takdirine bağlı olarak verilen bir lisanstır. Buna isteğe bağlı lisans da denebilir.

Bilimsel Araştırma

Matematik, fizik, tıp, kimya, biyoloji, jeoloji ve meteoroloji gibi bilimsel bir alanda yapılan her türlü deneysel çalışma ve gözlemine denir.

Bilimsel Alet, Cihaz Veya Malzeme

Teknik özellikleri ve kullanım amacı esas olarak bilimsel faaliyetlere uygun bulunan alet, cihaz, sistem veya diğer aletler ile bunların aksesuarları ile bakımı, muayenesi, ayarı veya tamiri için özel olarak imal edilmiş yedek parça ve malzemelere denir.

Bekletilmeyecek Eşya

Çabuk bozulma, telef olma, ekonomik değerini kaybetme riski bulunan eşya ile saklanması masraflı, külfetli veya tehlikeli olan eşyaya denir.

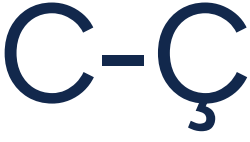
Brüt Ağırlık

Eşyaların tüm iç ve dış ambalajları ile birlikte oluşturduğu toplam ağırlıktır.

Bölgesel Ticaret Anlaşması

DTÖ, bölgesel ticaret anlaşmaları (RTA'lar) terimini gümrük birlikleri, STA'lar ve kısmi kapsam anlaşmaları gibi tüm karşılıklı anlaşmalar için genel bir ad olarak kullanır . Bu, başlangıçta bu tür antlaşmaların DTÖ Bölgesel Ticaret Anlaşmaları Komitesi'nin yetkisi dahilinde olmasıyla açıklanabilir. Gerçekte, bu tür ticaret anlaşmalarının aynı bölgeden (örneğin AB-Kanada veya Peru-Güney Kore STA'ları) üyeleri içermesi gerekmez.

CE (Conformité Européenne) İşareti

Ürünlerin amacına uygun kullanılması halinde insan can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan varlığı ile çevreye zarar vermeyeceğini, diğer bir ifadeyle ürünün güvenli bir ürün olduğunu gösteren bir işareti ifade eder.

CFR (Cost And Freight)

Mal bedeli ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan malların gemide teslim edilmesi veya zaten gemide bu şekilde teslim edilmiş malların tedarikinde uluslararası kullanılan bir teslim şekline denir.

CIM Taşıma Belgesi

21/3/1985 tarihli ve 3172 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmenin (COTIF) Ek-B'sinde belirtilen taşıma belgesine denir.

CMR Anlaşması

Uluslararası nitelikteki CMR Anlaşması'nın hükümlerini kabul eden ülkelerce kullanılan bir karayolu taşıma belgesidir.

CMR Karayolu Taşıma Belgesi

Uluslararası nitelikteki CMR (Convention Marchandises Routiers) anlaşmasının hükümlerini kabul eden ülkelerce kullanılan bir karayolu taşıma belgesidir ve taşımanın CMR hükümlerine göre yapıldığını gösterir. Navlun komisyoncusu veya taşımacılık şirketi tarafından alıcının adına düzenlenir.

CPD (Gümrüklerden Geçiş Karnesi)

Ticari ve kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için ulusal ve uluslararası kefil kuruluşlarca verilen teminat hükmünde olan belgeye denir.

Çapraz Sevkiyat (Cross Docking)

Tedarikçiler tarafından teslim edilen ürünlerin, kargo konteynerlerine göre içeriğine zarar vermeden, depoya getirilmeden, müşterinin isteğine göre tasnif edilerek sevk edilmesi işlemine denir.

Çıkış Gümrük İdaresi

Gümrük Bölgesini terk etmeden önce sunulmasının gerekli olduğu ve çıkış işlemlerinin tamamlanması ile ilgili gümrük kontrolleri ve risk analizine dayalı kontrollere tabi tutulduğu gümrük idaresine denir.

Çoklu Döviz Kurları

Çoklu döviz kurları, ürün kategorisine göre değişen ithalat oranlarıdır. Genel olarak, temel mallar için resmi döviz kuru uygulanırken, diğer mallar için ticari oranlar üzerinden veya bazen müzayedelerde döviz satın alınarak ödeme yapılması gerekir.

D

D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Bulunan Ülkeler

D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasını onaylayan ülkeler; İran, Malezya, Nijerya, Endonezya, Pakistan, Bangladeş ve Türkiye'dir.

Damga Vergisi

Gerçek ve tüzel kişiler arasında düzenlenen, sözleşmeve resmi belgelerden, belirlenen oranlarda alınan vergiye denir.

Dahilde İşleme İzin Belgesi

Ticaret Bakanlığı tarafından, belirlenen şartlara uygun firmaların, dahilde işleme kapsamında eşya ithalatı yapabilmelerini sağlayan belgeye denir.

Dahilde İşleme Rejimi Geri Ödeme Sistemi

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında serbest dolaşıma giren hammadde, yardımcı madde, ambalaj ve işletme malzemesinden elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı halinde, ithalat esnasında alınan verginin geri ödenmesine denir.

Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında İşleme Faaliyetleri

Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması, Eşyanın işlenmesi, Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi, İşleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürünler içinde bulunmayan ancak, bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılmasına denir.

Dahilde İşleme Rejimi Şartlı Muafiyet Rejimi

Dahilde İşleme Rejimi, serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde işleme faaliyetine tabi tutulmak üzere geçici ithal edilmesi ve işleme faaliyeti sonrasında elde edilen işlem görmüş ürünün yeniden ihraç edilmesi esasına dayanan

ekonomik etkili bir gümrük rejimine denir.

Dahilde İşleme Rejimi

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde işleme faaliyetine tabi tutulmak üzere geçici ithal edilmesi işleme faaliyeti sonrası elde edilen işlem görmüş ürünün yeniden ihraç edilmesi esasına dayanan ekonomik etkili gümrük rejimine denir.

Dahili Trafik

Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bindirilen insan veya yüklenen eşyanın yine Türkiye Gümrük Bölgesi içinde başka bir yere indirilmesi veya boşaltılmasına denir.

Damping

Damping ,mallar normal değerlerinden daha düşük bir fiyata ihraç edildiğinde meydana gelir, bu da genellikle iç piyasada veya üçüncü ülke pazarlarında satıldığından daha ucuza veya üretim maliyetinden daha düşük bir fiyata ihraç edildiği anlamına gelir.

Demuraj

Konteynerlerin gemiye yüklenememe veya boşaltılamama durumuna ise Sürastarya adı verilir. Her ne kadar gemiler ücretsiz olarak limanda kalıyor olsalar da sürastarya durumunda gemiler konaklama ücreti ödemek zorunda kalırlar. Bu konaklama ücretine verilen isme Demuraj denir.

Denizaşırı Ülkeler Ve Bölgeler

Avrupa Birliği (AB) Üye Devletlerinin dördüne anayasal olarak bağlı olan 25 sözde denizaşırı ülke ve Bölge (OCT) vardır: Danimarka, Fransa, Hollanda ve Birleşik Krallık. OCT vatandaşları Avrupa vatandaşlarıdır. Bu ülkeler, AB'nin işleyişine ilişkin Lizbon Antlaşması uyarınca Avrupa Birliği ile bağlantılıdır.

Değişmemiş Eşya

Dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri çerçevesinde hiçbir şekilde işçilik görmemiş ithal eşyaya denir.

Dozvola

TIR'ların ülkelerinin birbirleri ile kullandıkları transit pasaport belgesidir. Dozvola belgeleri için ülkeler birbirlerine yıllık ücret öderler. Bu belgeyi alan tırlar her ülkeden transit kargo taşıması yapabilir.

Doğu Afrika Topluluğu (EAC)

Türkiye Cumhuriyeti Darüsselam (Tanzanya) Büyükelçiliği akredite olup, Tanzanya, Kenya, Uganda, Ruanda, Burundi ve Güney Sudan olmak üzere 6 Ortak Devletin bölgesel bir hükümetler arası organizasyonudur.

Dökme Eşya

Levha, kangal, profil, kütük, firkete, her türlü boru, rulo sac ve pik gibi ambalaj olarak sayılabilen veya ambalajlanmış eşya dışında kalan; maden cevheri, mineraller, hurda demir, kömür, hububat, hayvan yemi, küspe, çimento, klinker, ponza, suni gübre, mucur gibi ambalajlanmamış ve genellikle yükleme ve boşaltması mekanik vasıta ve tesis gerektiren her nevi gaz, sıvı ve katı maddelere denir.

Dökme Yük

Belirli bir taşıma kabının içinde olmayan Elleçleme ile yükün taşınmasının yapıldığı yükleme türüdür.

Döviz Tahsisı Yasağı

Döviz tahsisinin yasaklanması, ithalat için resmi döviz tahsisinin ödenmediği anlamına gelir.

E

EFTA Devletleri

EFTA devletleri; Lihtenştayn dahil İsviçre, İzlanda ve Norveç'i ifade etmektedir.

Ekonomik Etkili Gümrük Rejimi

Antrepo, Dahilde işleme, Gümrük kontrolü altında işleme, Geçici ithalat, Hariçte işleme rejimlerinin uygulanması anlamına gelir.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)

ECO , üye ülkeler arasında ekonomik, teknik ve kültürel işbirliğini teşvik etmek amacıyla 1985 yılında İran, Pakistan ve Türkiye tarafından kurulan hükümetler arası bir bölgesel organizasyondur.

Ekonomik Ortaklık Anlaşmaları (EPA)

Ekonomik Ortaklık Anlaşmaları (EPA) , bölgesel bir ekonomik entegrasyon sürecine dahil olan AB ve Afrika, Karayipler ve Pasifik bölgeleri arasında müzakere edilen ticaret ve kalkınma anlaşmalarıdır.

Elleçleme

Gümrük gözetimi altındaki eşyanın niteliklerinin değiştirilmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve tüm bu benzeri işlemleri denir.

Eşdeğer Eşya Deyimi

İşlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyasının yerine kullanılan serbest dolaşımda bulunan eşya anlamına denir.

Eşyanın Gümrük Kıymeti İle İlgili Aynı Eşya Deyimi

Aynı ülkede üretilmiş fiziksel özellikleri, kalite ve tanındığı özellikleri dahil olmak üzere her hususta aynı olan ve eşyalara denir.

Eşyanın Gümrük Kıymeti İle İlgili Aynı Sınıf Veya Cins Eşya

Belli bir grup veya bir dizi eşya kapsamına giren bir sanayi sektöründe üretilen eşyaya denir.

Eşyanın Gümrük Kıymeti ile ilgili Benzer eşya Her hususta aynı olmamakla birlikte aynı işlevi görmelerini ve ticari olarak birbirlerini ikame edebilmelerini mümkün kılan, benzer özellik ve benzer unsurları bulunan ve aynı ülkede üretilmiş olan eşyaya denir.

Eşyanın Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem Veya Kullanıma Tabi Tutulması:

- Bir gümrük rejimine tabi tutulmasını,
- Bir serbest bölgeye girmesini,
- Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracını,
- İmhasını,
- Gümrüğe terk edilmesine denir.

Eşyanın Gümrüğe Sunulması

Gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen bir yere eşyanın getirilmesi üzerine, gümrük idarelerine yapılan bildirimini ifade eder.

Eşyanın Kayıt Yoluyla Rejime Geçışı

Eşyanın rejime geçişine ilişkin gümrük işlemlerinin gümrük idaresi yerine yükümlünün kendi tesislerinde yerinde gümrükleme yoluyla gerçekleştirilmesi ve gümrük idaresince uygun bulunması halinde, beyanın beyanname verilmesi yerine ticari kayıtlara giriş yoluyla yapılmasını, ifade eder.

Eşyanın Teslimi

Gümrük rejimi kapsamında eşyanın öngörülen amaçlar doğrultusunda gümrük idareleri tarafından ilgisine teslimine denir.

Eşyanın Ticaretine İlişkin Özel Hükümlerle Belirlenmiş Önlemler

Uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükler ya da kanun, kararname, yönetmelik ve benzeri mevzuat çerçevesinde, bir eşyanın ticaretine ilişkin olarak ilgili kurumlarca belirlenmiş özel düzenlemelere denir.

Eşyanın Gümrüklenmiş Değer

Uluslararası Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihrac eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını ifade eden değere denir.

En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ)

En az gelişmiş ülkeler (EAGÜ'ler), Kalkınma Politikası Komitesi (CDP) tarafından sürdürülebilir kalkınmanın önündeki en ciddi yapısal engellerden muzdarip düşük gelirli ülkeler olarak tanımlanmaktadır.

En Çok Tercih Edilen Ülke Tarifeleri (Mfn Tarifeleri)

MFN tarifeleri, DTÖ üyeleri tarafından En Çok Kayırlan Ülke ilkesine göre diğer DTÖ üye ülkelerinden ithal edilen mallara uygulanan tarifelerdir.

En Çok Tercih Edilen Ülke Tedavisi (Mfn Tedavisi)

Ticarette, en çok kayırlan ülke muamelesi ilkesi, DTÖ'nün her bir üyesinin, diğer tüm üye devletlere, diğer herhangi bir ülkeden yapılan ithalata göre daha az elverişli muamele göstermesini gerektirir. Bu nedenle, en elverişli ülkeye muamele uygulaması, DTÖ üyelerine, yasal veya fiili ayrımcılık olmaksızın, başka bir tarafın benzer ürünlerine mümkün olan en iyi piyasaya girme fırsatını verme yükümlülüğünü yükler.

ETA

Genellik deniz yolu taşımacılığı kapsamın da kullanılan tahmini varışı tarihini belirten terime denir.

Euro Palet

EPAL tarafından denetim uygunluğu verilerek belli özellik ve standartlarda üretilen paletler Euro Palet olarak tanımlanmışlardır. EUR/EPAL-palet belirlenmiş standartlı tahtadan yapılmış olup 78 özel çivi ile tutturması standart olarak belirlenmiştir ve standart dış ölçüleri 1,200 mm x 800 mm x 144 mm olarak tespit edilmiştir.

Ev Eşyası

İlgili kişilerin evinde şahsi olarak kullanacağı veya ev ihtiyaçlarını karşılama amacına mahsus eşya, mobilya ve benzeri malzemelere denir.

F

Fasıl Başlığı

Fasılların başında bulunan ve bağlayıcı olmayan Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan ibareleri, ifade eder.

Fasıl

Bölmelerden daha alt düzeyde ve bölümlere nazaran daha çok birbirine benzeyen aynı nitelikteki eşyayı içine alan ve altı basamaklı Armonize Sistem Kodunun ilk iki rakamını, ifade eder.

Fasıl Notu

Fasıl başlıklarından sonra gelmek üzere, fasıllarla ilgili yapılan açıklamaların yer aldığı kayıtları ifade eder.

Factoring

İhracatçının ihracattan doğan alacaklarının bir sözleşme kapsamında satın alınarak, ihracatçının riskinin düşürülmesini sağlayan uygulamaya denir.

FCL (Full Container Load)

Bir konteyneri yüklenebilecek maksimum yükle yükleme işlemine denir.

FEU

40 ft'lik, deniz taşımacılığında yoğun olarak kullanılan konteyneri tanımlar.

Finansal Kiralama (Leasing)

Yatırım malzemelerinin banka yada finans kuruluşu tarafından belirlenen kira sözleşmesi kapsamında mülkiyetinin satın alınarak, sözleşme sonunda ithalatçıya sembolik bir rakam ile devredilme işleminde denir.

Fiziki Muayene

Eşyanın gümrük memurları ve muayeneye yetkili diğer memurlar tarafından fiziksel özelliklerine göre yapılan kontrol işlemine denir.

Forfaiting

İhracat işlemlerinden doğan ancak henüz vadesi gelmemiş bir alacağın, rücu edilmeksizin

(kayıtsız, şartsız ve cayılamaz) bir banka ya da bir finans kurumu tarafından satın alınma işlemlerine denir.

Forwarder

Kara yolu, deniz yolu ve hava yolu taşımacılığında sevkiyat işlemlerini, gümrükleme ve sigorta hizmetlerini yapan firmalara forwarder denmektedir.

Fiyat Kontrol Önlemleri

Fiyat kontrol önlemleri, ithal edilen malların fiyatlarını kontrol altına almak ve bu malların ithalat fiyatları düşükken bazı ürünlerin yurt içi fiyatlarını desteklemek ve iç piyasada fiyat dalgalanmalarını veya fiyat istikrarsızlığını önlemek amacıyla alınan tedbirlerdir.

Frigo Taşıma

+18 -26 derece sıcaklık aralığında taze veya dondurulmuş gıda taşımacılığına anlamına gelen frigo taşımacılık kavramı; soğuk gıda taşımacılığı, soğuk taşımacılık, iklim kontrollü taşımacılık gibi isimlerle de atıflandırılabilir.

G

Geçici Depolama Yeri

Geçici depolanan eşyanın her türlü dış etken ve müdahalelerden korunmasını sağlayacak şekilde yapılmış ve taşıtların durduğu, yanaştığı ve indiği yerlerdeki ambar, depo, ardiye veya hangar gibi yerlere denir.

Geçici Giriş Belgesi

Türkiye'deki diplomatik misyon veya uluslararası kuruluşlarda çalışan diplomatik statü dışı kişilerin taşıtları için, sahiplerinin beyanlarının bizzat ilgili ülke elçisi ya da uluslararası kuruluş temsilcilerinin imzaladığı ve Dışişleri Bakanlığının da onayladığı, Türkiye'deki yabancı işçi irtibat bürolarında çalışan kişilerin taşıtları için Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne imzalandığı, teknik işbirliği yada benzeri anlaşmalar uyarınca gelenler için çalıştıkları kuruluş yetkililerinin imzaladığı taahhünameyi de içeren geçici ithal işleminin yapıldığı teminat hükmünde olan belgeye denir.

Geçici İthalat İzni

İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle verilen izne denir.

Geçici İthalat Rejimi

Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Geçiş Belgesi

Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde, akıttaraflardan biri tarafından kendi topraklarına girmek ve çıkmak veya bu topraklardan transit geçmek üzere diğer ülkede kayıtlı bir karayolu aracına verilen ikili veya çok taraflı (UBAK) belgeye denir.

Gelir Eksiği

Yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile bunların fer'ilerine denir.

Gemide Ücretsiz (FOB)

Free On Board (FOB), mal satıcısının malları nakliye limanına taşımaktan ve nakliye ücretlerini ödemekten sorumlu olduğunu belirten bir ticaret terimidir. Alıcı, varış limanından varış noktasına kadar navlun, sigorta, boşaltma ve taşıma masraflarını üstlenir.

Gemilere Satış Mağazası

İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı'ndan transit geçen gemiler ile yurtdışına sefer yapmak üzere mağazanın bulunduğu limandan hareket eden yerli ve yabancı gemilere kumanya olarak satış yapmak üzere açılan ve özel antrepo sayılan yerlere denir.

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GSP)

Gelişmiş ülkelerin belirli mamul ve yarı mamul ürünleri, gelişmiş ülkelere gelen aynı ürünlere göre daha düşük tarifelerle ithal etmelerine olanak tanıyan, gelişmekte olan ülkeler için bir tarife tercihleri sistemi.

Geri Gelen Eşya

Geri gelen eşya, ithal edilen malın herhangi bir sebeple geldiği yere iade edilmesine denir.

Geri Verme

Ödenmiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesine denir.

Giriş Gümrük İdaresi

Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın, risk analizine dayalı giriş kontrolüne tabi tutularak geciktirilmeksizin sevk işlemlerinin yapıldığı idareye denir.

Giriş Limanı Veya Yeri

Deniz yolu ile gelen eşyada Türkiye'deki boşaltma veya ilgili limandaki gümrük idaresince düzenlenen belgeyle tevsik edilmek kaydıyla aktarma limanını, karayolu ve demiryolu ile gelen eşyada kara taşıtlarının ilk vardıkları hudut gümrüğünü, diğer bir yolla gelen eşyada gümrük bölgesinin kara sınırının geçildiği noktaya denir.

Gözetim Muayenesi

Sevkiyat öncesi muayene, malların tam yapısını belirlemek için ihracatçı ülkeye sevk edilmeden önce yapılan fiziksel bir incelemedir. Bu kontrol, eşyanın beraberindeki belgelerdeki tarife numarası, kalite, miktar ve fiyat ile uyumluluğunu sağlar.

Götürü Teminat

Tedavülde olan nakit Türk Lirası, bankaların verecekleri teminat mektupları, nominal değerleri üzerinden kabul edilen hazine tahvil ve bonoları, T.C. Merkez Bankası tarafından kabul edilen ve bu Bankanın belirlediği efektif alış kuru üzerinden hesaplanan dövizler olarak verilir.

Grupaj

Parça, küçük, kısmi malın veya yükün birleştirilerek tek konşimentoda gösterilerek ekonomik kazanç sağlayan gönderme işlemine denir.

Gümrük Antrepo Rejimi

İthalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmamış ve serbest dolaşıma girmemiş eşyanın, Gümrük antrepasına alınması halinde ihracata ilişkin önlemlerden yararlanabilecek serbest dolaşımda bulunan eşyanın Bir gümrük antrepasına konulmasına ilişkin hükümleri belirler.

Gümrük Antrepo Tipleri

Gümrük antrepoları, genel veya özel antrepolar olmak üzere ikiye ayrılır. Genel antrepolar, eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen; özel antrepolar ise, yalnız antrepo işleticisine ait eşyanın konulması amacıyla kurulan antrepolardır. Genel antrepoların, A, B ve F tipleri; özel antrepoların ise, C, D ve E tipleri mevcuttur.

Gümrük Beyanı

Dış ticaret faaliyetleriniz kapsamında Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış yapacak olan eşyanın gümrük işlemlerinin yapılabilmesi için, bu eşya ve yaptığınız dış ticaret işlemi hakkında gümrük idaresine detaylı bir bildirimde bulunmanız gereklidir. Bu bildirimde "gümrük beyanı" denir.

Gümrük Birliği

Gümrük birliği, kendi aralarında ticarete serbest

ticareti (sıfır gümrük tarifesi ve ticarete başka kısıtlama yok) benimseyen ve ayrıca her ürün için grup dışından yapılan ithalata aynı tarifeyi koymayı kabul eden bir grup ülkedir. Serbest ticaret anlaşması artı ortak bir dış tarifeye eşdeğerdir.

Gümrük Bölgesi Dışında Yerleşik Kişi

Olağan durumda Gümrük Bölgesi dışında ikamet eden gerçek kişi ya da kayıtlı işyeri bulunan tüzel kişiye denir.

Gümrük Kontrolü

Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımını ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumunu düzenleyen gümrük mevzuatı ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gümrük idareleri tarafından yürütülen; eşyanın muayenesi, beyanname verileri ile elektronik veya yazılı belgelerin varlığının ve gerçekliğinin doğrulanması, işletmelerin hesap ve diğer kayıtlarının incelenmesi, taşıma araçlarının kontrolü, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları diğer eşyanın kontrolü ile resmi araştırmalar ve diğer benzeri uygulamaları ifade eder.

Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi

Gümrük kontrolü altında işleme rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin gümrük vergileri üzerinden serbest dolaşıma girmelerine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejime denir.

Gümrük Müşaviri

Gümrük İdarelerinde iş ve işlem yaptırmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler beyanlarını kendileri verebilecekleri gibi, bu konuda uzmanlaşmış özel sektör çalışanları gümrük müşavirleri aracılığıyla da verebilirler. Gümrük müşavirleri aynı zamanda gümrük ve dış ticaret konularında danışmanlık hizmeti de vermektedirler.

Gümrük Rejimleri

- Serbest dolaşıma giriş rejimi,
- Transit rejimi,
- Gümrük antrepo rejimi,
- Dahilde işleme rejimi,
- Gümrük kontrolü altında işleme rejimi,
- Geçici ithalat rejimi,
- Hariçte işleme rejimi,
- İhracat rejimi.

Gümrük Statüsü Deyimi

Eşyanın Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girmiş olup olmadığı ifade eden tanım.

Gümrük Tarifesi

Cumhurbaşkanınca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini, Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlara denir.

Gümrük Tarifesi Uygulamasına İlişkin Bölüm Başlığı

Her bölümün başında yer alan ve tarifenin yorumu bakımından bağlayıcı olmayıp, yol gösterici nitelikte olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bulunan ibarelere denir.

Gümrük Tarifesi Uygulamasına İlişkin Bölüm

Birbirine benzeyen aynı nitelikteki veya çoğunlukla aynı hammaddeyi yapılan eşyayı içine alacak şekilde oluşturulan Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki grupları ifade eder.

Gümrük Tarifesi Uygulamasına İlişkin Bölüm Notu

Bölüm başlıklarından sonra yer alan, bölümde geçen bazı tabirlerin ne anlama geldiği, ilgili bölümde bir eşyaya yapılan bir atfın hangi tür eşyayı kapsadığı, hangi eşyanın sadece ilgili bölümde yer alabileceği ve bu eşyanın bu bölümde yer alabilmesi için hangi şartların gerektiği, hangi eşyanın o bölüme dahil olmadığı hakkında bilgi veren Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bölümlerle ilgili olarak bulunan açıklamalara denir.

Gümrük Vergisi

İthal ve ihracat işlemlerine konu eşyadan ulusal mevzuat ticareti kapsamına uygun olarak alınan vergiye denir.

Gümrük Vergileri Alacağına Bağlı Para Cezaları

Tutarının belirlenmesinde bir vergi alacağının dayanak olarak alındığı para cezalarına denir.

Gümrük Yükümlülüğü

Gümrük Kanunu 181/1 kapsamında yükümlünün gümrük vergilerini ödemesi zorunluluğunu ifade eder.

Gümrüklenmiş Değer

Uluslararası Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihracat eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını ifade eden değere denir.

Gümrüklü Saha

Gümrük idaresinin denetim, kontrol, yetki ve sorumluluğunda bulunan; kara, demiryolu, hava gümrük kapıları, iç gümrükler ile diğer yer ve sahalarda fiziki olarak etrafından ayrılmış veya böyle addedilen yerleri; deniz gümrük kapılarında ise bu yerlerle birlikte ilgili liman yönetmelikleri ile belirlenen liman sahası ve demirleme sahalarını kapsayan deniz ve kıyı alanlarını, ifade eder.

Gümrüksüz Satış Mağazası

Parantez içindeki maddede(Türkiye'ye gelen veya Türkiye'den giden yolcular ile transit yolculara, diplomatik muafiyetten yararlananlara, yabancı basın yayın organlarının yabancı uyruklu mensuplarına, İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı'ndan transit geçen gemilere ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenecek diğer kişilere satış yapmak üzere gümrüksüz satış mağazaları) belirtilen kişilere satış yapmak üzere açılmasına ve işletilmesine izin verilen ve özel antrepo sayılan yerlere denir.

Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU)

SACU'nun Botswana, Lesotho, Namibya, Güney Afrika ve Svaziland oluşur. Ortaklar arasındaki serbest mal akışını kapsar. Üye olmayanlara ortak bir dış tarife uygulanır.

GRN

Teminat gümrük idaresince kabul edilen kapsamlı teminat mektubu için sistem tarafından verilen teminat referans numarasına denir.

H

Hamule Senedi

Trenle yapılan taşımacılıkta kullanılan makbuz niteliğindeki belgeye denir.

Hassas Ürün Kategorileri İçin İade Edilebilir Mevduat

Hassas ürün kategorisi depozitosu, kullanılmış ürün veya konteyner toplama sistemine iade edildiğinde iade edilen belirli bir depozito ödeme yükümlülüğüdür.

Hariçte İşleme Rejimi

İşlem görmek üzere hammaddelerin önce ihraç edilmesi, işlem gördükten sonra ürün olarak tekrar ülkemize ithal edilmesini içeren ve bu süreçte her türlü vergiden muafiyet sağlayan sisteme denir.

Hijyenik Gereksinimler

Hijyen gereksinimleri, genellikle hijyenik ve iyi üretim uygulamalarına, bilinen analitik ve numune alma yöntemlerine dayanan, gıda kalitesi, bileşimi ve güvenliği ile ilgili düzenlemelerdir. Gereksinimler nihai ürün veya üretim süreci için geçerlidir.

İdari Fiyatlandırma

İdari fiyatlandırma, ithalatçı ülke yetkilileri tarafından üreticinin veya tüketicinin yurt içi fiyatları dikkate alınarak (örneğin taban ve tavan fiyat limitlerinin belirlenmesi; belirlenen uluslararası piyasa değerlerine dönülmesi) ithalat fiyatlarının tespitini ifade eder. Minimum ithalat fiyatları veya bir referansa göre belirlenen fiyatlar gibi farklı fiyat sabitleme yöntemleri olabilir.

İhracat Gümrük İdaresi

Gümrük Bölgesinden gönderilen eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de yapıldığı gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği idareyi ifade eder.

İhracata Bağlı Önlemlerden Yararlanan Eşya

İhracı halinde bir geri ödeme veya benzeri ekonomik fayda sağlayan eşya veya ürünleri, ifade eder.

İhracata Bağlı Önlemlerden Yararlanan Tarım Ürünleri

Herhangi bir işleme tabi tutulmadan ihracı kaydıyla, ihraç edilmeden önce bir ihraç geri ödemesine eşdeğer bir ödeme konusu olan tarım ürünleri denilebilir.

İhracat Rejimi

İhracat Rejimi, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihraç amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejime denir.

İhracat Vergileri

Eşyanın ihracında ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri kapsayan, politika veya ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde alınacak vergileri ve diğer mali yüklerle denir.

İhracatta Yerinde Gümrükleme

Eşyanın ihracata yönelik gümrük işlemlerinin; firmanın kendi tesislerinden yapılarak, ihracat eşyasının ihracat (iç) gümrük müdürlüğüne getirilmeden, aracın firmanın tesislerinde

mühürlenerek doğrudan çıkış (sınır) gümrük idaresine sevk edilmesine denir.

İkame Mal

Esas ihtiyaç olunan mal bulunmaması durumunda ihtiyaç olunan mal yerine kullanılan aynı tür mallara verilen isime denir.

İkincil İşlem Görmüş Ürün Deyimi

İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünlere denir.

İki (2) No.lu Taşıt Takip Programı

TIR Karnesi kapsamındaki taşıtlar ile yabancı plakalı özel kullanıma mahsus kara taşıtları hariç Türkiye'ye giriş veya çıkış yapan taşıtların kaydedildiği bilgisayar programına denir.

İlave Gümrük Vergisi

Gümrük ek vergileri, mali gelirleri artırmak veya yerel sanayileri korumak için gümrük tarifesine ek olarak uygulanan geçici bir vergi türüdür.

İntaç Tarihi

İhracat eşyasının karayolu ve demiryolu ile yapılan taşımalarda Türkiye Gümrük Hattı'ndan çıktığı, hava ve denizyolu taşımalarında aracın yurtdışına çıkmak üzere limandan ayrıldığı, Serbest Bölge'ye girdiği tarihe denir.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)

İKÖ bir ile (İslam Konferansı eskiden Örgütü), Birleşmiş Milletler sonra ikinci büyük hükümetler arası bir kuruluştur 57 devletlerin üyelik içinde dört kıtada. Teşkilat 25 Eylül 1969'da Fas Krallığı'nın Rabat şehrinde kurulmuştur.

İthal Eşyasına Ait Kıymet Bildirim Formu

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma hükümleri çerçevesinde belirlenen ithal eşyasına ait gümrük kıymetinin unsurlarını içeren ve ek-16'da yer alan belgeye denir.

İthal Eşyasının Gümrük Kıymeti

İthal eşyası üzerinden advalorem(Kıymet üzerinden) sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetine denir.

İthal Eşyasının Gümrük Kıymeti

İthal eşyası üzerinden advalorem(Kıymet üzerinden) sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetine denir.

İthalat Gümrük İdaresi

Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de yaptığı gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği idareyi ifade eder.

İthalatta Gümrük Yükümlülüğü

İthalat vergilerine tabi eşyanın, serbest dolaşıma girmesi veya ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali için normal usulde yapılan beyanlarda gümrük beyannamesinin tescil tarihinde, basitleştirilmiş usulde yapılan beyanlarda basitleştirilmiş işlemlere ilişkin beyannamenin ya da gümrük idaresince kabul edilen ticari veya idari belgenin tescil edildiği ya da tescil hükmünde kayıt işleminin yapıldığı tarihte başlar.

İthalatta Haksız Rekabet

Dampinge veya sübvansiyona konu olan ithalatın Türkiye'de bir üretim dalında maddi zarara yol açması veya maddi zarar tehdidi oluşturmaya veya bir üretim dalının kurulmasını fiziki olarak geciktirmesine denir.

İthalatta Yerinde Gümrükleme

Eşyanın ithalat gümrük idaresine getirilmeden giriş gümrük idaresinden doğrudan firmanın kendi tesislerine sevk edilmesi ve ithal işlemlerinin firmanın kendi tesislerinde basitleştirilmiş usul çerçevesinde yapılmasına denir.

İthalat Vergilerinin Tanımı

Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri kapsayan, politika veya ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde alınacak vergileri ve diğer mali yüklerle denir.

İşlenmiş Tarım Ürünleri Beyan Formu/Analiz Sonuç Raporu

İşlenmiş tarım ürünlerinin serbest dolaşıma sokulması halinde, bu ürünlerdeki tarım paylarını belirten ve kimyager tarafından onaylanmış, ek-15'te yer alan belgeye denir.

İşlenmiş Tarım Ürünleriyle İlgili Özel Düzenlemeler

Tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen

işlenmiş tarım ürünlerinin ticaretinde uygulanan özel hükümlere denir.

İzinli Alıcı

İthalat eşyasını varış gümrük idaresine getirilmeden giriş gümrük idaresinden doğrudan kendi tesislerine veya ithalatta yerinde gümrükleme iznine haiz eşya sahibinin tesislerine sevk etmeye ve transit işlemlerini bu tesislerde sonlandırmaya yetkilendirilmiş olan ve bu kapsamda yapılan işlemlerde transit beyanında bulunarak transit işlemlerinden sorumlu olan kişiye denir.

İzinli Gönderici

Hareket gümrük idaresine sunmaksızın sevk etmeye yetkilendirilmiş olan transit rejimine tabi eşyayı ve bu kapsamda yapılan işlemlerde transit beyanında bulunarak transit işlemlerinden sorumlu olan kişiye tanınan statüye denir.

IATA (International Air Transport Association)

Uluslararası hava taşımacılığında yolcu ve kargo taşımacılığın tariflerini ve yetkilendirilmelerini denetleyen örgüt ismidir.

Incoterms

Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından uluslararası ticarete kullanılan terimlerin bir standarda kavuşturulması amacıyla uygulamaya konulan bir programdır.

INF 2 Bilgi Formu

Hariçte işleme rejimi kapsamında üçgen trafik kullanımına izin veren gümrük idaresi tarafından düzenlenen ve Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi'nin bir parçasından geçici olarak ihraç edilerek üçüncü ülkede işlem görmüş ürünlerin, Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi'nin diğer parçasında kısmi veya tam gümrük vergisi muafiyetiyle serbest dolaşıma girişine imkan veren belgeye denir.

INF 4 Bilgi Formu

Tedarikçi beyanının gerçekliğinin ve tedarikçi beyanında yer alan bilgilerin doğruluğunun kontrol edilmesi amacıyla menşe ispat belgesinin düzenleneceği gümrük idaresinin talebi üzerine tedarikçinin yerleşik olduğu veya gerekli bilgi ve belge akışının yapılmış olması kaydıyla ihracatın gerçekleştirildiği ülke gümrük idaresince düzenlenen, tedarikçi tarafından ihracatçı ülke gümrük idaresine verilmek üzere ihracatçıya sunulan belgeye denir.

J

Jenerik İsim

Gümrükte jenerik isim, bir markanın tescilli olmadığı veya ortak bir isim olarak kullanıldığı bir ürünü ifade eder.

Jenerik Ürün

Jenerik ürün, özel bir markaya ait olmayan veya bir marka ile özdeşleşmeyen genel bir ürünü ifade eder. Gümrükte jenerik ürünler, markasız veya çeşitli markalar altında satılan ürünler olabilir.

Jumbo Konteyner

Jumbo konteyner, standart konteynerlere göre daha büyük boyutlarda olan ve genellikle özel taşıma gereksinimleri olan yükleri taşımak için kullanılan bir konteyner türüdür. Gümrükte jumbo konteynerler, ağır veya hacimli yüklerin taşınmasında tercih edilebilir.

Jenerik İthalat

Jenerik ithalat, bir ürünün markasız veya jenerik bir şekilde başka bir ülkeden Türkiye'ye getirilmesidir. Bu terim, markalı ürünlerin yerine geçen veya farklı bir marka kullanılmadan yapılan ithalatı ifade eder.

Jumbo TIR

Jumbo TIR, standart TIR (Uluslararası Karayolu Taşımacılığı) araçlarına göre daha yüksek iç hacme sahip olan ve genellikle hacimli yükleri taşımak için kullanılan bir taşıma aracıdır. Gümrükte jumbo TIR'lar, büyük hacimli ihracat veya ithalat yüklerini taşımak için kullanılabilir.

K

Kaldırma

Henüz ödenmemiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen alınmamasına karar verilmesi anlamına gelir.

Karantina Gereksinimi

Karantina gereksinimi, bulaşıcı veya bulaşıcı hastalık veya kontaminasyonun yayılmasını önlemek için bir limana veya yere gelen hayvanları, bitkileri veya bunların ürünlerini belirli bir süre için kısıtlama veya izole etme görevidir.

Karayip Topluluğu (CARICOM)

1972'de, Commonwealth Karayip liderleri, Karayipler Serbest Ticaret Birliği'ni (CARIFTA) bir Ortak Pazar haline getirmeye ve Ortak Pazarın ayrılmaz bir parçası olacağı Karayip Topluluğudur.

Karma Tarife

Bileşik tarife, belirli bir verginin eklendiği veya çıkarılan bir advalorem vergisi içeren bir tarifeye denir.

Kişî Deyimi

Gerçek ve tüzel kişiler ile hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişilere denir.

Kıymetsiz Tarifeler (NAV)

Tütün ürünlerinin gümrük kıymetinin bir yüzdesi olarak gümrük tarafından alenen ifade edilmeyen bir oran. Spesifik, birleşik, karma veya başka bir tarifeyi ifade edebilir. Bu diğer formlar, karmaşık teknik faktörler tarafından belirlenebilir.

KKDF

Vadeli ithalat işlemlerinde mal bedeli üzerinden yüzde (%) oranında alınan bir ithalat vergi türüne denir.

Know-How

Bir işletmenin geliştirdiği ve sahip olduğu, üretim yöntemlerinin yada teknolojsi, işletme yönetimiyle ilgili bilgi birikimini ifade eden terime denir.

Konteyner

Konteyner, uluslararası standartlara sahip taşımacılık sistemi içinde verimli, güvenli ve hasarsız bir şekilde malzeme taşınması için üretilmiş, yeniden kullanılabilir çelik kutu şeklinde yapılardır.

Konteyner Onay Plakası

TIR Sözleşmesi ek-7'de yer alan kısım II'deki kurallara göre ve bu kısmın ek-1'indeki örneğe uygun olarak İngilizce veya Fransızca dillerinden biri ile basılmış, kabartma olarak imal edilmiş, kolayca okunabilir ve konteynerin açıkça görülebilir bir yerine sabit olarak takılmış en az (200 x 100 mm) boyutlarında olan metal plakayı ifade eder.

Konsinye İhracat

Malların yurt dışındaki alıcılara, komisyonculara ve yurt dışı ihracatçı şubelerine sevk edilerek nihai satışının yapıldığı ihracat şeklidir. Satış için gönderilen malları alan herhangi bir taraf veya kuruluş, malları adil bir fiyata satılarak harçlar ve diğer masraflar cirodan düşülerek ve bakiye döviz olarak lisanslı bir banka aracılığıyla ihracatçıya aktarılır.

Konşimento

Yükleme talimatıdır. Gönderici ve alıcının tüm detaylarının bulunduğu, yükleme yeri ve tarihi, malın teslim edileceği yer, mal cinsi, adeti, brüt kilosu ve teslim şekli gibi bilgileri içeren belgeye denir.

Kontrol Belgesi

İlgili mevzuat çerçevesinde, yetkili kamu kurum ve kuruluşunca düzenlenen ve ithalat, ihracat aşamasında bir eşyanın ilgili standarda uygunluğunu gösteren belgeye denir.

Koruma Önlemleri

Bir malın benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere, söz konusu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak kaydıyla korunma önlemi alınabilmektedir. Alınan bu tedbirlerin kapsamına koruma önlemleri denir.

Kota

Bir takvim yılı içinde veya muayyen bir dönem itibarıyla yapılmasına izin verilen ithalatın miktar ve/veya değerine denir.

Kota Dışı Tarife Oranı

Bir kota bir tarife kota hacminin fazla ithal ürünlere uygulanabilir tarife oranıdır. Genellikle kota dahilinde ithalata uygulanandan çok daha yüksektir.

Körfez İşbirliği Konseyi

GCC O Bahreyn, Kuveyt, Umman, Katar, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri oluşur 1981 yılında kurulmuştur Arap yarımadasının altı ülke, bir siyasi ve ekonomik birliktir. Bu üyeler, endüstriyel ve tarımsal ürünleri kapsayan bir serbest ticaret bölgesi kurmuşlardır; ancak petrol ürünleri değil. 2003 yılında bir gümrük birliği kuruldu.

Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA)

NAFTA , 1994 yılında kurulmuş bir serbest ticaret anlaşmasıdır. Üyeleri Kanada, Meksika ve Amerika Birleşik Devletleri'dir.

Küresel Kota

Küresel kota, tüm birleşik kaynaklardan izin verilen ithalat miktarını belirten bir ithalat kotasıdır. Bu, menşe ülkeden bağımsız olarak yapılabilir, bu nedenle ilk gelene ilk hizmet esasına göre sunulabilir veya belirli tedarikçilere atanabilir.

Kriz Hali

Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar, büyük nüfus hareketleri gibi durumlarına denir.

L

Lojistik

Hammaddelerin, yarı mamullerin, tüm ürünlerin ve ilgili bilgilerin üretim noktasından tüketim noktasına kadar etkin bir şekilde taşınması, depolanması ve ilgili süreçlerin tüm gereksinimlerle birlikte planlanması, uygulanması ve yönetimine denir.

Limitet Şirket

Limitet şirket, Türkiye'deki ticaret hukuku çerçevesinde kurulan ve ortakların sınırlı sorumluluğa sahip olduğu bir şirket türüdür. Gümrükte limitet şirketler, ihracat veya ithalat faaliyetlerini yürütmek ve ticari faaliyetleri organize etmek için kullanılabilir.

L/C (Letter of Credit)

L/C, açılımı Letter of Credit olan, ithalat ve ihracat işlemlerinde kullanılan bir ödeme yöntemidir. İhracatçının ödeme garantisi olarak kabul edilen bir belgedir ve alıcının (ithalatçının) bankası, satıcının (ihracatçının) bankasına ödeme yapmayı garanti eder.

M

Mahrece İade

Gümrük işlemlerinde sıkça kullanılan "mahrece iade" ifadesi, kabaca bir tanımlama ile "bir eşyanın geldiği yere (çıkış ülkesine/ticaretin yapıldığı ülkeye) geri gönderilmesi" demektir.

Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun (Cost, Insurance & Freight - CIF)

Mal bedeli ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan malların gemide teslim edilmesi veya zaten gemide bu şekilde teslim edilmiş malların tedarikinde uluslararası kullanılan bir teslim şekline denir. CFR yükümlülükleri haricinde malların taşınması sırasında yitik veya hasar rizikosuna karşı deniz sigortası temin etmek durumundadır.

Menşe İspat Belgesi

Türkiye ile bir tercihli ticaret anlaşması imzalamış olan bir ülke arasında, malın menşesine göre belirlenen tercihli tarife uygulamaları kapsamına giren bir eşyanın ticareti yapılırken, ihracatçı ülkede düzenlenen belgelerine denir.

Menşe

Eşyanın uluslar arası ticaretindeki ekonomik kimliğidir.

Mercado Comun del Sur (MERCOSUR)

MERCOSUR (Güney Amerika Ortak Pazarı), şeker ve otomobil dışındaki malların ticaretini kapsayan bir gümrük birliğidir. Üyeler Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay'dır. Bolivya, Şili, Kolombiya, Ekvador, Peru ve Venezuela, Ortak üye olarak Mercosur'a katıldı. MERCOSUR hedefleri, tüm malların, hizmetlerin ve üretim faktörlerinin ücretsiz geçişini ve tarife dışı kısıtlamaların kaldırılmasını içerir.

Mavi Hat Kontrolü

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına veya Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen onaylanmış kişi statüsüne sahip olan kişilere uygulanan kontrol türüne denir. Mavi hat kontrolüne tabi tutulan eşya, belge kontrolüne veya fiziki muayeneye tabi tutulmaz.

Miktar Kontrol Önlemleri

Miktar kontrol önlemleri, ithal edilebilecek malların miktarını sınırlamayı amaçlamaktadır. Bunlar farklı kaynaklardan veya belirli tedarikçilerdendir. Bu önlemler lisans kısıtlamaları, önceden belirlenmiş kotalar veya yasaklamalar şeklinde olabilir.

Motorsuz Özel Nakil Vasıtaları

Her türlü bisiklet ile kürekli kayıklar ve kanolarına denir.

Motorlu Özel Nakil Vasıtaları

Otomobil ile bunlarla birlikte getirilen römorklar ve karavanlar, motosikletler, özel uçaklar ile diğer eğlence ve spor amaçlı vasıtalarına denir.

Muayene

Eşyanın beyana uygunluğunun denetlenmesi amacıyla gümrük yetkililerinin fiziki muayenesi veya laboratuvarca yapılan tahlil işlemlerine denir.

Minibüs

Yapısı itibarıyla sürücüsü dahil 9 ila 15 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu nakil vasıtasına denir.

Mülkiyet Belgesi

Taşıtın kayıtlı olduğu ülkenin trafik, belediye veya diğer yetkili kuruluşlarınca verilen, taşıtın kime ait olduğunu ve üzerinde motor, şasi ve plaka numaraları ile diğer özelliklerini gösteren belgeyi ifade eder.

Mücbir Sebep

Mücbir sebep, hukukta görevin, taahhüdün ve sorumluluğun yerine getirilmesine engel teşkil edebilecek nitelikte bulunan ölüm, iflas, hastalık, tutukluluk, afet ve buna benzer sebeplere denir.

N

Navlun

Gemi taşımacılığı kapsamında terim olan navlun aynı zamanda karayolu, demiryolu, havayolu ve multimodal taşımacılık kapsamında da kullanılır.

Nihai Kullanıma Tabi Eşya Ve Teminat

Kanunun 16 ncı maddesi hükmü çerçevesinde Bakanlar Kurulunca belirlenen, nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranı uygulamasına tabi eşyanın, öngörülen amaçlarla kullanılması halinde gümrük vergisi alınmaz veya normalde uygulanan gümrük vergisi oranından daha düşük vergi oranı uygulanır.

Nihai Kullanım

Nihai kullanım sistemi, üretimde kullanılacak girdilerin ucuza temin edilmesini sağlayarak üretimin artırılmasına katkıda bulunmak ve yerli sanayinin gelişmesini desteklemek amacıyla geliştirilmiş bir sistemdir.

Numune

Belli bir tür eşyayı temsil eden, sunuş şekli ve miktarı itibarıyla sipariş vermekten başka bir amaç için kullanılması mümkün olmayan her türlü madde veya örneği ifade eder.

Özel İthalat Yetkisi İle Birleştirilmiş Veya Değiştirilmiş Lisans

Özel bir ithalat izniyle birleştirilmiş veya onun yerini almış bir izin, birincil lisans veren (genellikle Ticaret Bakanlığı) tarafından verilen bir izne ek olarak veya onun yerine özel bir ithalat izninin gerekli olduğu anlamına gelir. Sicildeki bu onay veya kayıt gerekliliği, ilgili ürün için yerel ekonomik sektörü koordine eden meslek kuruluşu tarafından talep edilir.

Özel Kullanım İçin Lisans

Özel Lisans, yalnızca belirli bir amaç için kullanılmak üzere bir ürünün ithal edilmesi için verilen bir lisanstır. Genellikle ekonominin ana sektörlerinde beklenen faydaları sağlayan operasyonlarda kullanılmak üzere verilir.

OK1

Onaylanmış kişi statü belgesi müracaatına ilişkin başvuru dosyalarının yetkilendirilmiş gümrük müşavirince gerçekleştirilecek ön incelemesine denir.

Onaylanmış İhracatçı Yetkisi

2006/10895 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar kapsamında basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR düzenleme ve vize etme yetkisine denir.

Ordino

İthalat işlemi kapsamında, geminin kaptan veya acentesine konşimento veya yük senetlerini ibraz ederek tanzim ettirdikleri teslim belgesine denir.

Ortak Tarife Önlemleri

Bölge dışındaki ülkelerden yapılan ithalatlara ortak bir pazar veya gümrük birliği tarafından tek tip olarak uygulanan bir tarife oranına denir.

Özet Beyan

Özet beyan, eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından verilen beyana denir.

P

Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyon Sistemi

Türkiye, Avrupa Topluluğu ve EFTA devletlerinden oluşan Pan-Avrupa Menşe Kümülasyon Sistemine taraf ülkeler, Faroe Adaları ile Cezayir, Mısır, İsrail, Lübnan, Ürdün, Fas, Suriye, Tunus, Batı Şeria ve Gazze Şeridinden oluşan Akdeniz ülkeleri arasında aynı menşe kuralları ile menşeli olmayan girdiler için öngörülen gümrük vergilerinin geri ödenmesi veya muafiyet getirilmesini yasaklayan hükümleri içeren serbest ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan tercihli ticarete, sisteme taraf ülkeler menşeli girdilerin diğer taraf ülkelerce serbestçe kullanılmasına ve üretilen eşyanın söz konusu ülkelerin tercihli rejiminden yararlanabilmesine ve bu şekilde mevcut üretim kaynaklarının birleştirilmesine olanak tanıyan ticaret sistemine denir.

Pan-Avrupa Menşe Kümülasyon Sistemi

Türkiye, Avrupa Topluluğu ve EFTA devletleri arasında aynı menşe kuralları ile menşeli olmayan girdiler için öngörülen gümrük vergilerinin geri ödenmesi veya muafiyet getirilmesini yasaklayan hükümleri içeren serbest ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan tercihli ticarete, sisteme taraf ülkeler menşeli girdilerin diğer taraf ülkelerce serbestçe kullanılmasına ve üretilen eşyanın söz konusu ülkelerin tercihli rejiminden yararlanabilmesine ve bu şekilde mevcut üretim kaynaklarının birleştirilmesine olanak tanıyan ticaret sistemine denir.

Palet

Eşyaların nakliyesi ve depolanması kapsamında kolaylıkları için ağırlıklı ahşap olmak üzere, plastik ve metal gibi malzemelerden üretilen, transpalet ve forklift aracılığıyla taşınarak ve depolamada kolaylık sağlayan parçalardır.

Parsiyel Sevkiyat

Uluslararası taşımacılık kapsamında, varışı aynı güzergâhta, bir tır/konteyner gibi aracın tamamı yerine bir kısmını kaplayan eşyaların, hizmet maliyetinin de düşürülmesi amacıyla bir arada taşınması yöntemine denir.

Patent

Patent, buluş sahibinin, buluş konusu ürünü 3. kişilerin belirli bir süre üretme, kullanma, satma veya ithal etmesini engelleme hakkı olan belgedir.

Palet

Eşyaların nakliyesi ve depolanması kapsamında kolaylıkları için ağırlıklı ahşap olmak üzere, plastik ve metal gibi malzemelerden üretilen, transpalet ve forklift aracılığıyla taşınarak ve depolamada kolaylık sağlayan parçalardır.

R

Resmi Olmayan Dövizle Bağlantılı Lisans

Resmi olmayan dövizle bağlantılı bir lisans, yalnızca ithalat ödemesi için resmi olmayan döviz kullanılması durumunda verilen bir lisanstır.

Risk Tanımı

Türkiye Gümrük Bölgesi ve diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımına ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin olarak Ulusal ya da uluslararası düzeyde alınmış önlemlerin doğru bir şekilde uygulanmasını engelleyen, Ülkenin mali çıkarlarını tehlikeye düşüren, Ülkenin güvenlik ve emniyetine, kamu güvenliği ve kamu sağlığına, çevreye veya tüketicilere yönelik tehdit oluşturan, bir olayın ortaya çıkma ihtimalini ifade eder.

Risk Yönetimi

Riskin sistematik olarak tanımlanması ve riskin en aza indirilmesi için gerekli olan tüm önlemlerin uygulanması amacıyla ulusal ve uluslararası kaynak ve stratejilere dayanılarak veri ve bilgi toplanmasını, risk analizi ve değerlendirilmesini, alınacak önlemlerin belirlenmesini ve uygulanmasını, bu sürecin işleyiş ve sonuçlarının düzenli olarak izlenmesi ve gözden geçirilmesini ifade eder.

Royalti Ve Lisans Ücreti

İthal eşyasının imalatı, ihraç edilmek üzere satışı veya kullanımı ya da yeniden satışı ile ilgili hakların kullanımı nedeniyle patent, dizayn, know-how, model, marka, tescilli tasarım, telif hakkı ve imalat prosesleri gibi adlar adı altında yapılan ödemelere denir.

S-Ş

SAARC Tercihli Ticaret Düzenlemesi (SAPTA)

SAPTA , Güney Asya Bölgesel İşbirliği Birliği (SAARC) üyeleri arasında kurulmuştur. SAPTA; Afganistan, Bangladeş, Butan, Hindistan, Maldivler, Nepal, Pakistan ve Sri Lanka'dan oluşmaktadır. SAPTA, 1995 yılında yürürlüğe girdi.

Sevk İrsaliyesi

Sevk irsaliyesi, satılmış ya da satılacak bir malın aynı işletmeye ait olan ya da olmayan iki adres arasında nakledilirken bu naklin; malın konusu, birimi ve malın kime ait olduğu bilgileri ile beraber kayıt altına alındığı belgeye denir.

Serbest Bölgeler

Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerlere denir.

Serbest Dolaşımda Bulunan Eşya

Tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmayan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde, yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı ifade eder.

Serbest Ticaret Anlaşması (STA)

Serbest ticaret anlaşmaları, ülkeler arasındaki

tarife ve benzeri kısıtlamaları ortadan kaldıran anlaşmalardır. Bu anlaşma kapsamında tarafların ithalat ve ihracat faaliyetleri kolaylaştırılarak ticaretlerini kolaylaştırılacaktır.

Sınır Ticareti

Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılacak sınır ticaretinin kapsamını belirlemeyi ifade eder.

Sınır Bölgesi

Bu konudaki istisnalara bakılmaksızın arazisinin bir kısmı bu bölgenin içinde kalan yerel idari bölgeler de dahil olmak üzere, bu konudaki mevcut anlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, kuş uçuşu olarak sınırdan içeriye 15 km'yi geçmeyen bölgeye denir.

Sonradan Kontrol

Beyan edilen bilgilerin doğruluğu ve işlemlerin usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı da dâhil eşyanın gümrük işlemlerine ve/veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verilerin ya da riskli kişi veya işlemlerin ilgili kişilere ait yerlerde kontrolüne denir.

Spesifik Tarife

Belirli fiziki miktar (ağırlık, hacim, uzunluk vb. ölçüler) üzerinden alınacak vergiye spesifik tarife denir.

Standart Değişim Sistemi

4458 sayılı Gümrük Kanununun 144 ila 148 inci maddeleri hükümlerine göre ikame ürün olarak adlandırılan ithal eşyasının bir işlem görmüş ürün ile değiştirilmesi usulüne denir.

Şartlı Muafiyet Düzenlemesi

Serbest dolaşımda olmayan eşyaya; Transit, Antrepo, Şartlı muafiyet sistemi kapsamında dahilde işleme, Gümrük kontrolü altında işleme, Geçici ithalat rejimlerinin uygulanması anlamına gelir.

T

Tasfiye Yönetmeliği Kapsamında Ambar

Yolcu beraberi, kaçak, tasfiyelik ve perakendelik eşyanın konulduğu açık, yarı açık ve kapalı yerlere denir.

Tarife Dışı Önlemler

Gözetim, korunma, önlemleri, miktar kısıtlamaları ve ithalat veya ihracat yasaklamaları gibi eşyanın ithal ve ihracı ile ilgili hükümlerle belirlenmiş tarife dışı önlemleri, ifade eder.

Tarife Önlemi

Uygulanan tarifeler veya uygulanan tarife oranları ilgili ülke tarafından ithal edilen mallara uygulanan tarife oranları olarak kabul edilir. Ulusal gümrük idareleri tarafından gümrük idaresi amacıyla yayınlanan oranlardır. Bu oranlar genellikle DTÖ sınır oranlarından daha düşüktür.

Taşıma Aracı

İnsan ya da eşya naklinde kullanılan herhangi bir araç ile eşyanın istiflenmesinde, korunmasında ve emniyetinde kullanılacak takımlar da dahil olmak üzere yedek parça, normal aksesuar ve teçhizata denir.

Taşıma Ücreti Ve Sigorta Ödenmiş Olarak Teslim - Carriage And Insurance Paid To (CIP)

Bu terim satıcının, malın kararlaştırılan varış yerine kadar taşınması için gerekli navlunu ödediği anlamına gelir. CRP yükümlülükleri haricinde malların taşınması sırasında yitlik veya hasar rizikosuna karşı kargo sigortası temin etmek durumundadır.

Taşıma Ücreti Ödenmiş Olarak Teslim - Carriage Paid to CPT

Bu terim satıcının, malın kararlaştırılan varış yerine kadar taşınması için gerekli navlunu ödediği anlamına gelir. Malın yitlik ve hasarına ait rizikolarla birlikte taşıyıcıya teslimden itibaren doğabilecek ek masraflar, malların taşıyıcının nezaretine verilmesinden itibaren satıcıdan alıcıya geçer.

Taşınabilir Alet Ve Cihaz

Elle kullanılmak için imal edilmiş veya özellikle elle taşımayı kolaylaştırıcı tertibatla donatılmış alet ve cihazları, ifade eder.

Taşıt Onay Belgesi

Karayolu ile uluslararası eşya taşımacılığı yapılan taşıtların TIR Sözleşmesi hükümlerine uygun olarak imal edildiğini gösteren ve Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri tarafından yetki verilen gümrük idarelerince iki yıl süreyle geçerli olmak üzere TIR Sözleşmesi ek-4'te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenen belgeyi ifade eder.

Tedarikçi Beyanı (Supplier's Declaration)

EUR.1 veya EUR- MED Dolaşım Belgesi düzenlenmesine yönelik başvuruları ya da fatura beyanı veya EUR-MED fatura beyanlarını tevsik etmek üzere kanıt olarak kullanılan, tedarikçi tarafından düzenlenip ihracatçının kullanımına sunulan eşyanın Türkiye veya Topluluk ile ilgili tercihli ticaret anlaşmalarında yer alan menşe kurallarına uygun olarak tedarik edildiğini belirten yazılı beyana denir.

Telafi Edici Önlemler

Telafi edici tedbirler, ihracatçı ülkedeki yetkililer tarafından verilen herhangi bir doğrudan veya dolaylı sübvansiyonu dengelemeyi amaçlamaktadır. Bunlar, yerli üreticilere zarar verdiği tespit edilen sübvansiyonlu ithalata karşı ekstra vergi ("telafi edici vergi") veya fiyat taahhütleri şeklinde olabilir.

Tercihli Menşe Kuralları

Malın ithalatçısı ve ihracatçısı olan iki ülke arasında bir tercihli ticaret anlaşması varsa, eşyanın menşei o anlaşmada yer alan menşe kuralları esas alınarak belirlenir. Buna "eşyanın tercihli menşei" denir. Tercihli menşe kurallarını karşılayan bir mal, tercihli ticaret anlaşması ile sağlanan vergi muafiyeti veya indirimlerinden yararlanabilir.

Tercihli Ticaret Düzenlemesi

Tercihli ticaret düzenlemeleri, üyeler arasındaki ticaretin önündeki engelleri kaldırır ve karşılıklı olarak pazarlara tercihli erişim sunar. Mal ticaretine ek olarak, STA'lar genellikle hizmet ticaretini ve yatırım hükümlerini kapsar ve ticarete hem tarife hem de tarife dışı engelleri kaldırır.

Tercihli Tarifeler

Tercihli tarifeler, tercihli ticaret anlaşması yoluyla veya tek taraflı tarife tercihleri kapsamında tercihli muamele gören bir ülkeden yapılan ithalatta en çok tercih edilen ülkelerin tarifelerinden daha düşük tarifelerdir.

Tescil

Gümrük İdareleri'ne verilen beyanname ve özet beyanların tarih ve sıra numarası ile EDİ sistemine alınma işlemine denir.

Tescil Onayı

Sisteme alınan beyanname ve özet beyanların, ilgili gümrük idaresi memurunca onaylanması işlemine denir.

Tespit ve Tahakkuk Belgesi

Tasfiyelik hale geldiği tespit edilen eşya için gümrük idaresince düzenlenen belgeye denir.

TEU

20 ft'lik, deniz taşımacılığında yoğun olarak kullanılan konteyneri tanımlar.

Tezkiye

Firmaların, TIR karnesi himayesinde uluslararası taşımacılık yapmak üzere Genel Müdürlükçe yetkilendirilmelerine denir.

TIR İşlemi

TIR taşımasının, bir akit taraftaki hareket veya giriş (yol boyu) gümrük idaresi ile varış veya çıkış (yol boyu) gümrük idaresi arasında gerçekleştirilen kısmına denir.

TIR İşleminin İbrası

Varış gümrük idaresince eşyanın tam ve eksiksiz olarak teslim alınmasını veya eşyanın çıkış gümrük idaresinden yurtdışı edilmesini müteakip TIR karnesinin Volet-1 ve Volet- 2 yaprağı bilgilerinin karşılaştırılarak TIR işleminin usulüne uygun olarak sonlandırıldığına tespitine denir.

TIR İşleminin Başlaması

Karayolu taşıtının, taşıt dizisinin veya konteynerin yükü ve bu yüke ilişkin TIR karnesi ile birlikte kontrol amacıyla hareket veya giriş (yol boyu) gümrük idaresine sunulması ve bu TIR karnesinin gümrük idaresince kabul edilmesine denir.

TIR İşleminin Sona Ermesi

Karayolu taşıtının, taşıt dizisinin veya konteynerin yükü ve bu yüke ilişkin TIR karnesi ile birlikte, kontrol amacıyla varış veya çıkış (yol boyu) gümrük idaresine sunulmasına denir.

TIR Karnesi Hamili

TIR Sözleşmesinin ilgili hükümlerine uygun olarak adına TIR karnesi düzenlenen, eşyanın TIR rejimine tabi tutulması amacıyla hareket gümrük idaresine sunulan TIR karnesinde adına gümrük beyanında bulunulan ve taşıtın, taşıt dizisinin veya konteynerin yükü ile bu yüke ilişkin TIR karnesinin hareket, yol boyu ve varış gümrük idarelerine sunulmasından ve TIR Sözleşmesinin ilgili diğer hükümlerine uyulmasından sorumlu olan kişiye denir.

TIR Karnesi

TIR Karnesi uluslararası kara taşımacılığını dolayısıyla uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasını sağlayan bir gümrük transit belgesine denir.

TIR Konaklama Yerleri

Sürücülerin dinlenmek, geceyi geçirmek, taşıtlarını park etmek ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla uğradıkları sosyal tesislere denir.

TIR Taşınması

TIR Sözleşmesi hükümleri uyarınca TIR karnesi himayesinde eşyanın bir hareket gümrük idaresinden bir varış gümrük idaresine taşınmasına denir.

Teminat Mektubu

Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi gibi konularda muhatap kuruluşlara veya kişilere hitaben bankaların müşterinin lehine vermiş olduğu garanti sözleşmesi kapsamındaki belgeye denir.

Toplu Teminat

Toplu teminat sisteminde, bir kişinin bir gümrük idaresine her türlü gümrük işlemlerine ilişkin vermiş olduğu teminata denir. Veren kişinin o gümrük idaresindeki transit rejimi hariç bütün gümrük işlemleri için kullanılabilir.

Türkiye Gümrük Bölgesi

Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsayan; kara suları, iç sular ve hava sahası olmak üzere gümrük bölgesine denir.

Triptik Karnesi

Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin turistik amaçlı seyahatlerinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen taşıtları için ulusal kefil kuruluş tarafından yalnız Türkiye için geçerli olacak şekilde düzenlenen üç parçadan ibaret teminat hükmünde olan belgeye denir.

Transit

Serbest dolaşıma girmemiş ve ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine geçiş işlemine denir.

Transit Rejimi

Transit Rejimi, ithalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş ve ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasına uygulanır.

U-Ü

Uçakta Satış Mağazası

Yolculara uçak içinde satılmak amacıyla sadece yabancı ülkelere sefer yapan uçaklara eşya teslimi yapmak üzere hava hudut kapılarında yolculardan arındırılmış yerlerde açılan ve özel antrepo sayılan yerlere denir.

Uzlaşmanın Temin Edilememesi

Yükümlünün uzlaşma komisyonunun davetine katılmaması, komisyona geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya tutanağı ihtirazi kayıtla imzalamak istemesi durumuna denir.

Uzlaşmanın Vaki Olmaması

Uzlaşma komisyonu teklifinin yükümlü tarafından kabul edilmediği durumuna denir.

Ulusal Tarife Hattı

Ulusal tarife satır kodları, her bir ülkede HS altı haneli seviyeden daha uzun olan mallar için geçerli olan sınıflandırma kodlarını ifade eder. Ülkeler, tarifelerde ve diğer birçok amaç için yurtiçi farklılıklar yapmakta serbesttir. Ulusal tarife satır kodları, HS sistemine dayalıdır ancak altı haneden uzundur.

Uyumlaştırılmış Sistem (HS)

Uyumluluk Sistemi Dünya Gümrük Örgütü (WCO) tarafından düzenlenen uluslararası bir ürün adlandırmasıdır. Bu adlandırma, ithalat ve ihracattan önce ürünleri sınıflandırırken tüm ülkelerin aynı sayfada olmasını sağlar. Uyumlaştırılmış kodlar gönderinin nereye gittiğine ve gönderiden kimin sorumlu olduğuna bağlı olarak birden çok isim alabilir.

Üçüncü Ülke

Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi dışında kalan ülke veya bölgelere denir.

V

Verimlilik Oranı

Verimlilik oranı, belli miktardaki ithal eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranıdır.

Vergi Aslına Bağlı Para Cezası

Para cezası tutarı belirlenirken, para cezasına dayanak bir vergi alacağının söz konusu olduğu durumdaki para cezasına denir.

Y

geçici olarak dönen, Türkiye'de oturan Türkler ve yabancılar ile Türkiye'den aynı amaçlarla ve aynı yollarla yabancı bir ülkeye giden benzeri Türk ve yabancılara yolcu denir.

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi

Çalışma, öğrenim ve emeklilik maksatlı olarak ülkemizde ikamet eden yabancıların, yurtdışında kendi adlarına tescilli taşıtlarını, Gümrük Vergisi, KDV ve Özel Tüketim Vergisinden muaf olarak Türkiye'de bulundurmalarını sağlayan bir kefalet belgesidir.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası

Türkiye Gümrük Bölgesine eşya giriş ve çıkışı sırasında yapılan emniyet ve güvenlik kontrollerine ilişkin kolaylaştırmalardan yararlanmak üzere verilen, kanunun 5/A maddesine uygun, ilgili mevzuat uyarınca aranan koşulları sağlayan yükümlülere verilen belgeyi, ifade eder.

Yerel İçerik Önlemleri

Yerel içerik önlemleri, bileşenlerin ithal edilme düzeyini kısıtlayan, yerel olarak üretilen bileşenlerin belirli asgari düzeylerini kullanmak için gerekli önlemlerdir.

Yerel Malların Satın Alınmasıyla Bağlantılı Kotalar

Yerel malların satın alınmasıyla bağlantılı kotalar, ihracatçı tarafından yerel olarak (yani ithalatçı ülkede) satın alınan malların değerinin yüzdesi olarak tanımlanan kotalardır.

Yerel Üretimle Bağlantılı Lisans

Yerel üretim lisansı, yalnızca yerel olarak üretilen ürünlerin ithal edilmesi amacıyla verilen bir lisanstır.

Yol Boyu Gümrük İdaresi

Bir karayolu taşıtının, taşıt dizisinin veya konteynerin bir TIR taşıması sırasında giriş ya da çıkış yaptığı gümrük idaresine denir.

Yolcu

Ticaret, memuriyet, tahsil, ziyaret, tedavi veya turizm gibi herhangi bir amaçla kısa veya uzun bir süre kalmak üzere, yabancı bir ülkeden kara, demiryolu, deniz veya hava yollarından biriyle Türkiye Gümrük Bölgesine gelen yabancı bir ülkede oturan Türkler ile yabancılar ve herhangi bir amaç ile gittikleri yabancı ülkeden kesin veya

Z

Zabit Tutma

Zabit tutma, gümrük idaresi tarafından gerçekleştirilen bir denetim sürecidir. Gümrük memurları, gümrük işlemleri sırasında yapılan denetimlerin sonuçlarını ve tespit edilen bilgileri tutanak halinde kaydetmektedir.

Zabıtname

Zabıtname, gümrük işlemleri sırasında yapılan denetimlerin sonucunu ve tespit edilen bilgileri içeren resmi bir belgedir. Bu belge, gümrük idaresi tarafından düzenlenir ve saklanır.

Zaman Damgası

Zaman damgası, bir belgenin veya işlem kaydının zaman ve tarih bilgilerini gösteren elektronik bir imzadır. Gümrükte zaman damgası, belgelerin veya işlemlerin hangi tarih ve saatte gerçekleştirildiğini doğrulamak için kullanılır.

Zayi

Zayi, gümrükte kaybolan veya hasar gören bir malın kaydedilmesi anlamına gelir. Zayi olan malların raporlanması ve gümrük idaresine bildirilmesi gerekmektedir.

Zayi Beyannamesi

Zayi beyannamesi, gümrükte kaybolan veya hasar gören bir malın kaydedilmesi için gümrük idaresine yapılan resmi beyannameyi ifade eder. Bu beyanname, zayi olan malların durumunu ve değerini bildirir.

Zimmet

Zimmet, gümrük idaresinde çalışan memurların üzerlerine verilen mal veya değerli eşyayı kaydetmeleri anlamına gelir. Bu, malın ve değerli eşyanın kontrol altında tutulmasını sağlar.

Gümrük • Lojistik • Mevzuat

GÜMRÜK SÖZLÜK

WWW.ABGUMRUK.COM.TR